

Program: Provocări în sănătatea publică la nivel european finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2014-2021
Proiect: "Întărirea capacității instituționale pentru controlul infecțiilor spitalicești și gestionarea consumului de antibiotice în România"
Cod proiect: PDP-8
Promotor de proiect: Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș” din București

Cadrul Strategic Național pentru combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene (AMR) și a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM)

**Activitatea 1.2 - Dezvoltarea unui cadru național strategic și a unui
plan național de acțiune pentru combaterea fenomenului de
rezistență la antimicrobiene și a infecțiilor asociate asistenței
medicale**

Avizat din partea echipei de management a proiectului,

Prof. dr. Alexandru RAFILA
Expert tehnic șef medical

Prof. dr. Ștefan Sorin ARAMĂ
Manager de proiect

Realizat: 30.11.2020

Actualizat: 15.10.2021

Cadrul Strategic Național pentru combaterea AMR și a IAAM

Autori :

Prof. Univ. Dr. Alexandru Rafila, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”,
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București

Prof. Univ. Dr. Adrian Streinu-Cercel, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”,
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București

Conf. Univ. Dr. Adriana Pistol, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de
Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile, Universitatea de
Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București

S.L. Dr. Dragoș Florea, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Universitatea
de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București

S.L. Dr. Gheorghită Valeriu, Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila”,
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București

S.L. Dr. Teodora Vremeră, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de
Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile

Dr. Anca-Cristina Drăgănescu, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”

Dr. Roxana-Ioana Șerban, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de
Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile

Dr. Andreea-Sorina Niculcea, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de
Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile

Cu contribuția:

Prof. Univ. Dr. Gabriel Adrian Popescu, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei
Balș”, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din
București

Dr. Ute Soenksen, Biroul pentru România al Organizației Mondiale a Sănătății

Dr. Antoaneta Drăgoescu, Biroul pentru România al Organizației Mondiale a Sănătății

Material realizat în cadrul proiectului "Întărirea capacității instituționale pentru controlul infecțiilor spitalicești și gestionarea consumului de antibiotice în România", finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2014-2021 - Provocări în sănătatea publică la nivel european.

Date contact proiect:

website: [https://www.mateibals.ro/Cercetare si invatamant/PDP-8 - Proiect AMR](https://www.mateibals.ro/Cercetare_si_invatamant/PDP-8_-_Proiect_AMR)

adresa e-mail: proiect.amr@yahoo.com

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE 2014 - 2021. Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine inițiatorilor.

Pentru informații oficiale despre Granturile SEE 2014-2021 accesați www.eeagrants.org, www.eeagrants.ro și www.ro-sanatate.ms.ro.

Granturile SEE și Norvegiene

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe

Program: Provocări în sănătatea publică la nivel european finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2014-2021
Proiect: "Întărirea capacității instituționale pentru controlul infecțiilor spitalicești și gestionarea consumului de antibiotice în România"
Cod proiect: PDP-8
Promotor de proiect: Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș” din București

Cadrul Strategic Național pentru combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene (AMR) și a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM)

Direcția strategică 1	Crearea/îmbunătățirea cadrului legal privind modalitățile de limitare a AMR	
	Obiective	Activități
	1.1. Revizuirea cadrului legal interministerial de colaborare în domeniul One Health	1.1.1. Actualizarea HG privind comitetul intersectorial și delimitarea clară a atribuțiilor reprezentanților instituțiilor în comitet, inclusiv prin introducerea componentei IAAM. 1.1.2. Operaționalizarea Comitetului Național pentru limitarea rezistenței microbiene
	1.2. Adoptarea cadrului legal de comunicare sistematică și continuă inter-instituțională (în domeniile sănătății umane, animale, agricultură, mediu, CNAS, etc.)	1.2.1. Inventarierea tipului de date colectate de fiecare structură responsabilă din domeniul sănătății umane și animale, agricultură și mediu 1.2.2. Stabilirea datelor de interes comun, a modului și frecvenței de comunicare 1.2.3. Adoptarea normelor legale necesare implementării
1.3. Adoptarea cadrului legal de implementare a activităților de supraveghere,	1.3.1. Revizuirea legislației privind finanțarea spitalelor în vederea asigurării unui buget dedicat serviciilor de prevenire	

	<p>prevenire și limitare a AMR și IAAM</p>	<p>1.3.2. Revizuirea legislației privind supravegherea IAAM și AMR în spitale</p> <p>1.3.3. Adoptarea legislației privind obligativitatea raportării standardizate a consumului și comercializării de antibiotice</p> <p>1.3.4. Stabilirea instituției responsabile cu integrarea datelor privind AMR în medicina umană, veterinară, mediu (One Health)</p> <p>1.3.5. Stabilirea instituției responsabile cu adoptarea politicilor de sănătate pentru limitarea AMR</p> <p>1.3.6. Revizuirea ordinului de ministru privind funcționarea laboratoarelor de analize medicale, inclusiv stabilirea standardului minim de echipamente pentru compartimentele/laboratoarele de microbiologie și implementarea sistemului european de interpretare a rezultatelor testării sensibilității la antibiotice</p> <p>1.3.7. Implementarea recomandărilor UE în domeniul prescripției de antibiotice, inclusiv în privința utilizării judicioase a antibioticelor în unitățile medicale</p> <p>1.3.8. Înființarea în spitalele de rangul I și ulterior în gradul II al compartimentelor/laboratoarelor de microbiologie cu funcționare neîntreruptă</p> <p>1.3.9. Având în vedere succesul sistemului de supraveghere ICD, înființarea altor sisteme similare pentru alți germeni cu risc epidemiologic major</p>
	<p>1.4. Reglementarea promovării antibioticelor și a interacțiunilor dintre personalul medico-sanitar și producătorii/distribuitorii de antibiotice</p>	<p>1.4.1 Crearea bazei legale pentru formarea personalului medical privind interacțiunile cu producătorii și distribuitorii de medicamente</p> <p>1.4.2 Revizuirea legislației privind transparentizarea interacțiunilor personalului medical cu producătorii și distribuitorii de antibiotice</p> <p>1.4.3 Revizuirea reglementărilor privind validarea prezentărilor cu scop comercial privind antibioticele</p> <p>1.4.4. Stabilirea unui număr maxim de sponsorizări/cuquantum maxim al sponsorizărilor per persoană din partea producătorilor de medicamente</p>

		<p>și trecerea la finanțarea publică a sistemului de EMC</p> <p>1.4.5. Actualizarea obligatorie periodică și la nevoie a RCP antibioticelor, cu date privind rezistența bacteriană față de acestea în România</p>
Direcția strategică 2	Îmbunătățirea cunoștințelor și a atitudinii personalului medico-sanitar privind IAAM, AMR și utilizarea rațională a antibioticelor	
	Obiective	Activități
	<p>2.1. Training în domeniul supravegherii și limitării IAAM, AMR precum și a utilizării de antibiotice pe baza de ghiduri și protocoale</p>	<p>2.1.1. Dezvoltarea de ghiduri și protocoale de supraveghere</p> <p>2.1.2. Identificarea nevoilor de training pe categorii de personal (medici, asistente)</p> <p>2.1.3. Dezvoltarea curriculei de training</p> <p>2.1.4. Derularea sesiunilor de training față în față și on-line</p> <p>2.1.5. Crearea unui repository (biblioteca virtuală) cu ghiduri, protocoale de lucru naționale și internaționale</p> <p>2.1.6. Actualizarea periodică (cu ritmicitate de stabilit) prin activități de EMC a nivelului de cunoaștere a utilizării antibioticelor de către fiecare prescriptor</p>
	<p>2.2. Îmbunătățirea cunoștințelor și a atitudinii personalului medico-sanitar în domeniul investigației microbiologice</p>	<p>2.2.1. Dezvoltarea de ghiduri privind diagnosticul microbiologic, inclusiv standardizarea testării și interpretării rezistenței la antibiotice</p> <p>2.2.2. Crearea unei platforme on-line care să permită accesul specialiștilor (existenți/în perioada de formare) la nivel național la ghidurile și protocoalele aprobate și actualizate referitoare la diagnosticul microbiologic și AMR</p> <p>2.2.3. Training privind programul de comunicare selectivă și secvențială a rezultatelor antibiogrammei pentru evitarea folosirii antibioticelor de rezervă ca prima intenție</p>
<p>2.3. Îmbunătățirea cunoștințelor și a atitudinii personalului</p>	<p>2.3.1. Elaborarea de ghiduri și protocoale în domeniul controlului infecțiilor</p>	

	<p>medico-sanitar în domeniul controlului IAAM</p>	<p>2.3.2. Identificarea nevoilor de training pe categorii de personale (medici, asistente) 2.3.3. Dezvoltarea curriculei de training 2.3.4. Derularea sesiunilor de training față în față și on-line 2.3.5. Crearea unui repository (biblioteca virtuală) cu ghiduri, protocoale de lucru naționale și internaționale</p>
	<p>2.4. Îmbunătățirea cunoștințelor și a atitudinii personalului medico-sanitar în utilizarea antibioticelor</p>	<p>2.4.1. Elaborarea de ghiduri și protocoale privind utilizarea antibioticelor pentru principalele sindroame infecțioase și pentru derularea programelor de utilizare judicioasă a antibioticelor în unitățile medicale 2.4.2. Crearea unei platforme on-line care să permită accesul la ghiduri și protocoale aprobate și actualizate 2.4.3. Inființarea de atestate pentru medici privind utilizarea judicioasă a antibioticelor și controlul infecțiilor 2.4.4. Inființarea de atestate pentru asistente privind administrarea corectă a antibioticelor și controlul infecțiilor</p>
	<p>2.5. Educarea personalului medical privind importanța vaccinării ca una din cele mai eficiente intervenții în sănătatea publică și care joacă un rol important și în reducerea rezistenței la antimicrobiene</p>	<p>2.5.1. Identificarea nevoilor de training al personalului implicat în activitățile de vaccinare 2.5.2. Dezvoltarea curriculei de training 2.5.3. Derularea de sesiuni de "training of trainers" 2.5.4. Organizarea de sesiuni de training față în față și on-line, organizate județean, regional 2.5.5. Implementarea unui website de informarea și actualizarea cunoștințelor personalului medical în domeniul vaccinurilor</p>

Direcția strategică 3	Asigurarea uniformității, acurateții și raportării în timp util a datelor IAAM și AMR	
	Obiective	Activități
	3.1. Revizuirea sistemului de raportare a IAAM și AMR actual în vederea standardizării	3.1.1. Corelarea bazei legale de raportare a IAAM și AMR aferente sistemelor de supraveghere și de raportare statistică 3.1.2. Analiza compliancei cu actualul sistem de raportare și a conținutului acestuia 3.1.3. Dezvoltarea și implementarea unui sistem de raportare flexibil și fezabil pentru toate tipurile de unități sanitare, inclusiv introducerea unui sistem de raportare a consumului de antibiotice
	3.2. Crearea unui sistem de raportare online integrat pentru datele de rezistență, consum și IAAM	3.2.1. Stabilirea tipului de date necesare 3.2.2. Stabilirea formatelor de raportare și a tipului de rapoarte generate 3.2.3. Crearea softului de raportare și a serviciului web 3.2.4. Dezvoltarea componentei de alertă rapidă în cazul apariției de noi tulpini multirezistente la antibiotice 3.2.5. Training-ul utilizatorilor
3.3. Creșterea calității activității de management în domeniul AMR și IAAM	3.3.1. Revizuirea indicatorilor de management ai unităților sanitare în funcție de gradul și modul de raportare, în vederea creșterii calității raportării/datelor 3.3.2. Revizuirea indicatorilor de calitate a serviciilor medicale	
Dir	Comunicarea informațiilor către public în mod transparent ca metoda de combatere a IAAM și AMR	

	Obiective	Activități
	4.1. Campanie de informare și conștientizare a populației privind riscul apariției IAAM și rolul pacienților și vizitatorilor în prevenția IAAM	4.1.1. Realizarea / reactualizarea unor campanii de educare a publicului privind IAAM
	4.2. Campanie de educare a publicului asupra bunelor practici privind utilizarea antibioticelor	4.2.1 Realizarea / reactualizarea unor campanii de educare a publicului privind utilizarea antibioticelor în scopul descurajării consumului fără recomandări medicale
	4.3. Educarea publicului privind importanța vaccinării ca una din cele mai eficiente intervenții în sănătatea publică și care joacă un rol important și în reducerea rezistenței antimicrobiene	4.3.1. Realizarea / reactualizarea unor campanii de educare a publicului
	Dezvoltarea de politici de resurse umane și resurse tehnice adecvate monitorizării AMR la nivel național	
Direcția strategică 5	Obiective	Activitati
	5.1. Asigurarea de resurse umane calificate, în număr suficient, instruite în microbiologie clinică, epidemiologie, controlul infecțiilor în funcție de numărul de paturi și adresabilitate	5.1.1 Inventarierea resursei umane implicate 5.1.2. Estimarea necesarului de resurse 5.1.3. Identificarea de soluții pentru atragerea și implicarea resursei umane
	5.2. Asigurarea fondurilor necesare dotării spitalelor/laboratoarelor de microbiologie în conformitate cu standardele minime de dotare	5.2.1. Inventarierea dotărilor existente în laboratoarele de microbiologie 5.2.2. Estimarea necesarului comparativ cu nivelul standard minim de dotare 5.2.3. Identificarea surselor de finanțare

	<p>5.3. Asigurarea de personal dedicat și calificat în domenii de interes din sectoarele veterinar, agricultură și mediu</p>	<p>5.3.1. Inventarierea resursei umane implicate 5.3.2. Estimarea necesarului de resurse 5.3.3. Identificarea de soluții pentru atragerea și implicarea resursei umane</p>
Direcția strategică 6	<p>Optimizarea utilizării antibioticelor și a vaccinării în medicina umană și veterinară, domeniul agriculturii și a mediului</p>	
	<p>Obiective</p>	<p>Activități</p>
	<p>6.1. Limitarea utilizării pentru consumul curent a antibioticelor de rezervă și de salvare în cadrul abordării OneHealth</p>	<p>6.1.1. Implementarea normelor de utilizare a antibioticelor în cadrul fiecărei specialități medicale (inclusiv în ambulator) conform cerințelor din ghiduri și protocoale 6.1.2. Implementarea programului de comunicare secvențială a rezultatelor antibiogramelor pentru evitarea folosirii antibioticelor de rezervă ca prima intenție 6.1.3. Implementarea listei OMS privind antibioticele de importanță majoră pentru utilizarea la animale 6.1.4. Aplicarea controlului, impus de lege, privind vânzarea de antibiotice în farmacii 6.1.5. Reorganizarea subcomitetelor de utilizare a antibioticelor în cadrul comitetelor medicamentului din fiecare spital</p>
	<p>6.2. Limitarea circulației bacteriilor rezistente la antibiotice în mediul inconjurător (water, sanitation, hygiene - WASH, utilități)</p>	<p>6.2.1. Dezvoltarea de ghiduri de monitorizare și control microbiologic al circulației bacteriilor în mediul inconjurător 6.2.2. Stabilirea instituțiilor responsabile cu supravegherea circulației bacteriilor rezistente la antibiotice în mediul inconjurător, a surselor de finanțare a activităților specifice</p>

	6.3. Creșterea ratei de vaccinare la om și animale	6.3.1. Evaluarea ratei de acoperire vaccinală (pentru microorganisme de interes) atât în sectorul uman cât și animal 6.3.2. Organizarea de campanii de vaccinare
Direcția strategică 7	Controlul infecțiilor asociate asistenței medicale prin aplicarea unor măsuri eficiente de prevenire a infecțiilor	
	Obiective	Activități
	7.1. Îmbunătățirea prevenirii și controlului infecțiilor asociate asistenței medicale	7.1.1. Monitorizare a aplicării normelor privind igiena mainilor, utilizarea echipamentelor de protecție adecvate tipului de risc și activitate 7.1.2. Monitorizarea și controlul microbiologic al circulației bacteriilor în spitale 7.1.3. Screening pentru purtători de bacterii MDR (nazal și faringian, rectal) 7.1.4. Izolarea/gruparea pacienților infectați și colonizați cu bacterii MDR cu risc major de diseminare în unitatea medicală cu alocare de personal medical calificat, dedicat și suficient 7.1.5. Reorganizarea circuitelor funcționale la nivelul spitalelor - cu aprobare epidemiologică - reconstrucția anumitor spații/circuite
	7.2. Îmbunătățirea proceselor de igienă, dezinfecție și sterilizare	7.2.1. Evaluarea personalului responsabil 7.2.2. Monitorizarea activităților de decontaminare 7.2.3. Evaluarea activității de control al calității de decontaminare